

СТАНОВИЩЕ

От **проф. д-р Румен Петров Владимиров**, преподавател по наказателно и международно наказателно право в Нов Български Университет, член на научно жури за защита;

На дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма Криминалистика;

Автор: **Дарья Николаевна Говорун**, докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Правни науки“ при ЮФ на Варненския Свободен Университет „Черноризец Храбър“ /ВСУ/. Тема на дисертацията: **„Публичността като принцип на наказателното производство: процесуални и криминалистически аспекти“;**

Научни ръководители: **проф. д-р Иван Захариев Сълов - ВСУ.**

Проф. д-р Виктор Назаров

При съобразяване със ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Наредба №12, приложение 1 на ВСУ, относно рецензиране на научните трудове, може да се отбележи следното:

1. Общо описание на дисертационния труд.

Докторантът е представил изискуемите документи и материали /дисертация, автореферат и др./ за законосъобразното протичане на защитата. От приложената справка е видно, че публикациите по разработената тема са значителен брой – общо 23, от които 11 научни статии в украински издания, 2 научни статии в чуждестранни издания и 10 тезиси в сборници с материали от научно-практически конференции.

Самата дисертация има обем от 291 страници, в това число съдържание, списък с използваната литература и приложения. Библиографията обхваща огромен брой от 316 заглавия на кирилица и латиница. Броят на бележките под линия също е значителен - 356. Структурата на дисертационния труд следва класическите критерии, а именно увод /въведение/, три глави и заключение.

В **увода** се акцентира върху значението на принципа на публичност и неговата роля във връзка с реформиране на наказателно-процесуалното законодателство на Украйна, в съответствие с приетите норми и актове, които я уреждат. Освен това, подробно са посочени целта и задачите на изследването, използваните методи, както и постигнатите научни резултати и тяхното практическо значение.

Глава първа е обща и е посветена на принципа на публичността в системата на наказателното производство. В отделни части на изложението са разгледани първо: системата и класификацията на основните процесуални начала; второ – правната същност и съдържанието на публичността; и трето – посочени са правно задължените субекти, във връзка с реализацията на този процесуален принцип. Въз основа на пространен анализ, докторантът предлага разширяване приложния обхват на принципа на публичността. Наред с това се аргументира необходимостта от въвеждане в УПК на Украйна и на други важни принципи – на справедливостта, на съразмерността, на правната обосновааност, на осъществяване на правосъдие само от съд, както и изрично прогласяване на неговата независимост. За целта се предлага подробна тристепенна класификация на процесуалните принципи: на т. нар. идеи, на общи процесуални и на отраслови принципи, като към последните е отнесен и принципът на публичността. За него докторантът дава своя дефиниция, на чиито елементи е отделено необходимото внимание, включително и на субектите, които го реализират.

Глава втора е названа „Принципът на публичността в досъдебното разследване“. Във връзка с неговото проявление в тази фаза, изложението е диференцирано хронологично и последователно в пет части – по повод съобщаването за извършено престъпление; във връзка с изграждане на криминалистичните версии и планиране на самото разследване; при необходимите действия на следователя и разследващите органи; при извършване на самите процесуално-следствени действия; при дейността на прокурора в досъдебната фаза. Анализирайки съответната проблематика, докторантът прави съответни предложения за промени в националния процесуален закон, в това число и за възстановяване на някои прокурорски правомощия.

В **глава трета** логично се разглежда проявлението на принципа на публичността в съдебната фаза на процеса. Изложението е подразделено на три части, във възходяща градация и в съответствие с инстанционното място на съда. Започва се с проследяване действието на този принцип в подготвителната и в същинската част /съдебното заседание/ на първоинстанционния съд, след

това в апелативния съд и накрая – в касационната инстанция. След направения анализ се предлагат интересни изменения и допълнения в УПК на Украйна, относно границите на активност на съда от съответния ранг.

Накрая, **в заключението** се обобщават научните резултати от изследването и се представят всички предходно направени предложения де леге ференда, голяма част от които могат да бъдат подкрепени.

2. Приноси и приносни моменти в дисертационния труд.

Без съмнение, подробни професионални бележки за приносите и приносните моменти в дисертационния труд, ще се съдържат в изготвените рецензии на членовете на научното жури. Самият докторант добросъвестно и коректно ги е открил в изложението, а някои бях споменал в предходната част на становището. Все пак ще акцентирам специално върху по-общите и по-важните за мен.

Преди всичко темата е актуална и дисертабилна и доколкото е заявено, тя представлява първото монографично изследване на тази проблематика в Украйна. Авторът е подходил достатъчно сериозно и задълбочено към нея, за което говорят и големият брой ползвани източници и индексите под линия. Но по-важно е, че творчески, със собствен стил и на ясен и точен за читателя език, се разкрива отношението де леге лата към принципа на публичността. След теоретичен анализ и предложения де леге ференда се установяват, че има немалко резерви за разширяване и усъвършенстване на неговото нормиране и прилагане.

Докторантът е показал своя потенциал и възможности на изграден изследовател. За това свидетелстват изразените собствени виждания по различни аспекти на разглежданата проблематика, както и удачното съчетаване на процесуалните и криминалистичните елементи в разглежданата дейност по разследване и доказване.

3. Критични бележки и препоръки.

Безусловно, към всяко научно съчинение могат да се отправят критики и препоръки за неговото подобряване.

Във връзка с това най-общата ми бележка е свързана с липсата на съпоставяне на принципа на публичността в Украйна с българските наказателно-процесуална наука и процесуален закон. По този начин работата

допълнително и изключително би спечелила. От друга страна съпоставянето на принципа на публичността в процесуалните закони и доктрината на двете държави, би спомогнало да се възприемат положителните моменти в дадената уредба и да се препоръчат за включване в уредбата на другата държава.

Понеже дисертационния труд е представен за получаване на научна степен по криминалистика, бих отбелязал, че изложението е предимно процесуално и е необходимо да се засили неговата криминалистична насоченост, за да се постигне необходимия баланс. Освен това има някои дребни редакционни несъответствия между дисертацията и автореферата, както и някои неточни съчетания /напр. „наказателно престъпление“/ и др.

Може да се възрази на критичното становище на докторанта, че обжалването на действията и актовете на следователя или на прокурора, което сега се осъществява само пред съда е недостатъчно, по съображения за бавност. В направеното предложение да има обжалване и в прокуратурата, не се предвижда как ще се атакува издадения във връзка обжалването акт на прокурора /чл.308-1 УПК на Украйна/ и дали с това няма допълнително да се забави развитието на процеса.

4. Заключение.

На фона на многобройните и съществени приноси и приноси моменти, критичните бележки и препоръки са малко и не са от естество да променят цялостната оценка за дисертационния труд, която е категорично **положителна**. Ето защо като гласувам положително и призовавам същото да сторят и другите членове на уважаемото научно жури и на Дарья Николаевна Говорун, да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**“ по Криминалистика.

27. 05. 2020г.

г. Варна

С уважение:

/проф. д-р Румен Владимирова/